

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 14. kalendářní týden, 31. března – 6. dubna 2024 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 14, 31 March – 6 April 2024

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-31-march-6-april-2024-week-14>

Seznam onemocnění uvedených v aktualizaci za poslední týden:

- 1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP, týdenní monitoring**
- 2. Klasifikace variant SARS-CoV-2**
- 3. Cholera - Komory – 2024, týdenní monitoring**
- 4. Vysoce patogenní ptačí chřipka A(H5N1) u skotu a související případ u člověka - Spojené státy, 2024**
- 5. Prasečí chřipka A(H1N2) a případy u lidí – celosvětově, 2023.**
- 6. MERS-CoV – celosvětově, měsíční aktualizace**

1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP, týdenní monitoring

Syndromická surveillance v primární a sekundární péči ukazuje, že akutních respiračních infekcí nadále ubývá. Aktivita sezónní chřipky na úrovni EU/EHP nadále klesá a již nepřekračuje 10% hranici positivity.

Celková pozitivita testů v primární péči na úrovni EU/EHP byla dva po sobě jdoucí týdny pod 10 %, přičemž pozitivitu testů pod 10 % hlásila polovina zemí. Nižší než 10 % byla podobně celková pozitivita testů v sekundární péči.

Sezónní chřipková aktivita se v zimním období letošní sezóny snížila dříve v porovnání s trendy pozorovanými v posledních pěti letech (s výjimkou sezóny 2020/2021 s téměř nulovou aktivitou).

Většina zemí nyní hlásí základní nebo nízkou úroveň intenzity chřipky a chřipce podobných onemocnění (ILI). Země nadále hlásí různorodé geografické rozšíření, což svědčí o pokračující heterogenitě chřipkové aktivity na úrovni jednotlivých zemí.

Ve 13. týden byl v EU/EHP nejčastěji detekován virus linie B/Victoria. Poprvé v této sezóně bylo zjištěno více chřipky B než chřipky A. Detekce zůstávají nízké a nadále klesají.

Aktivita RSV na úrovni EU/EHP klesala.

Aktivita SARS-CoV-2 zůstala ve všech zemích EU/EHP nízká.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace ze dne 15. března 2024 neprovedlo ECDC do 5. dubna 2024 žádné změny v klasifikaci variant vzbuzující obavy (VOC), variant zájmu (VOI), sledovaných variant (VUM) a deeskalovaných variant.

Od 15. března 2024 jsou vzhledem k nízké úrovni cirkulace XBB.1.5-like, XBB.1.5-like+F456L a XBB.1.5-like+L455F+F456L sloučeny do jednoho označení VOI: XBB.1.5-like. Od 11. týdne 2024 se zjednodušila prezentace údajů o variantách SARS-CoV-2 v systému

ERVISS a nevyžaduje žádnou změnu v současném hlášení variant SARS-CoV-2 jednotlivými zeměmi.

Variantám v EU/EHP jednoznačně dominuje BA.2.86. Od 1. dubna 2024 je podíl BA.2.86 v EU/EHP pro 11. týden (11.-17. března 2024) 85,1 % (rozmezí: 73,5-96,7 %).

Dne 2. února 2024 byla linie BA.2.87.1 klasifikována jako sledovaná varianta (VUM). V současné době byl v Jižní Africe identifikován pouze malý počet sekvencí (9). Tato linie zde cirkuluje v nízké míře od září 2023, bez jasných známek nárůstu podílu nebo dopadu na epidemiologické ukazatele. Od 1. dubna 2024 nebyla linie BA.2.87.1 mimo Jižní Afriku zjištěna.

BA.2.87.1 je geneticky odlišná od současných cirkulujících variant. Nese přibližně 100 mutací ve srovnání s rodičovskou linií BA.2. Protein BA.2.87.1 má odlišnou N-koncovou doménu, včetně několika velkých delecí. To by mohlo potenciálně souviset s významným posunem antigenních vlastností. K objasnění vlastností této varianty jsou zapotřebí další studie. Je nepravděpodobné, že by varianta BA.2.87.1 měla v blízké budoucnosti vliv na epidemiologickou situaci v EU/EHP.

Linie podobné XBB.1.5 se v EU/EHP vyskytují ve velmi nízké míře.

3. Cholera - Komory – 2024, týdenní monitoring

Od poslední dostupné aktualizace z 22. března 2024 bylo do 31. března na Komorách hlášeno 199 nových případů cholery a čtyři nová úmrtí. K 31. březnu bylo hlášeno 655 potvrzených případů cholery a 16 úmrtí.

Dne 19. března 2024 oznámil prefekt Mayotte první potvrzený importovaný případ cholery na francouzském území Mayotte od roku 2000. Podle médií se pacient uzdravil a na Mayotte nebyly zjištěny žádné další případy.

Vzhledem k dostupným informacím zůstává riziko komunitního přenosu na Mayotte vysoké.

4. Vysoce patogenní ptačí chřipka A(H5N1) u skotu a související případ u člověka, Spojené státy – 2024

Přehled:

Dne 25. března byl ve Spojených státech (USA) americkým ministerstvem zemědělství (USDA) zjištěn vysoce patogenní virus ptačí chřipky (HPAI) A(H5N1) u mléčného skotu.

Dne 1. dubna byl v Texasu americkým Centrem pro kontrolu nemocí (CDC) a texaským ministerstvem zdravotnictví (DSHS) nahlášen související případ infekce u člověka. Osoba byla v kontaktu s mléčným skotem, u kterého bylo podezření na infekci virem A(H5N1). Jediný příznak onemocnění byl zánět spojivek (ve 13. týdnu, končícím 31. března 2024). Osoba byla izolována a léčena antivirotiky (oseltamivir). Pacient se zotavuje. Jedná se o druhý případ infekce ptačí chřipkou A(H5N1) u člověka hlášený v USA a první případ spojený s expozicí skotu. Americké úřady se domnívají, že riziko pro širokou veřejnost zůstává nízké.

Dne 2. dubna 2023 zveřejnilo americké CDC technickou aktualizaci týkající se sekvence genomu chřipkového viru z hlášené nákazy člověka ptačí chřipkou A(H5N1) v Texasu. Sekvence viru jsou HA clade 2.3.4.4b HPAI A(H5N1) a jsou úzce příbuzné s jinými viry zjištěnými u mléčného skotu v Texasu. V porovnání se sekvencemi z mléčného skotu měl lidský izolát jednu změnu (PB2 E627K), o níž je známo, že souvisí s adaptací viru na savčí hostitele, která byla již dříve zjištěna u jiných osob a savců infikovaných ptačí chřipkou

A(H5N1). Sekvence skotu i člověka mají ptačí genetické vlastnosti a postrádají významné změny pro lepší adaptaci na savce.

Aktuální informace o situaci u skotu:

Od 25. března 2024 do 3. dubna hlásí Ministerstvo zemědělství ve Spojených státech (USDA) detekci HPAI A(H5N1) v šesti státech, postiženo bylo 15 stád: Texas (sedm stád), Kansas (tři stáda), Nové Mexiko (dvě stáda), Michigan (jedno stádo), Idaho (jedno stádo) a Ohio (jedno stádo).

Hodnocení ECDC:

V USA byl dříve hlášen případ HPAI A(H5N1) u člověka, který byl pravděpodobně infikován skotem. Americké CDC hodnotí riziko pro veřejnost jako nízké. U osob pracujících se zvířaty se doporučuje používat osobní ochranné prostředky (OOP), aby se snížilo individuální riziko nákazy. Obecně platí, že nemocných a uhynulých volně žijících ptáků nebo savců by se bez příslušných preventivních opatření nemělo dotýkat, minimální ochranou je nošení rukavic. Pasterizace prokazatelně inaktivuje viry HPAI (Chmielewski et al., 2013). USDA zdůrazňuje, že komerčně vyráběné mléko je pro spotřebitele bezpečné a že mléko od postiženého skotu bylo z lidského potravinového řetězce odstraněno (USDA, 2024).

Akce: ECDC je v kontaktu s americkým Centrem pro kontrolu a prevenci nemocí, aby získalo další informace, pečlivě sleduje o této události veškeré aktuální informace. ECDC monitoruje kmeny ptačí chřipky prostřednictvím svého programu sledování chřipky a epidemiologických zpravodajských činností ve spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) a referenční laboratoří EU pro ptačí chřipku s cílem identifikovat významné změny vlastností viru a jeho epidemiologii. Společně s úřadem EFSA a referenční laboratoří EU pro ptačí chřipku vypracovává ECDC čtvrtletně aktualizovanou zprávu o situaci v oblasti ptačí chřipky.

5. Prasečí chřipka A(H1N2) a případy u lidí – celosvětově, 2023

V roce 2023 ve státě Pensylvánie ve Spojených státech (USA) byl hlášen jeden případ infekce člověka virem chřipky A(H1N2) prasečího původu. Jedná se o první případ nákazy člověka prasečí chřipkou A(H1N2) zjištěný v USA.

Dříve byly v USA hlášeny případy prasečí chřipky A(H1N2) v letech 2023 (dva případy), 2022 (šest případů) a 2021 (čtyři případy). Případy byly zjištěny v různých oblastech USA a byly považovány za sporadické případy.

Od roku 2019 bylo celosvětově hlášeno celkem 27 případů, z toho čtyři případy v zemích EU/EHP (Rakousko, Dánsko, Francie a Nizozemsko). Poslední případ v EU/EHP byl hlášen v Nizozemsku v roce 2022. Poslední čtyři případy hlášené v roce 2023 byly z Tchaj-wanu (jeden případ), Spojeného království (jeden případ) a USA (dva případy).

Případy onemocnění lidí jsou vzácné a nebyl zjištěn přenos z člověka na člověka.

6. MERS-CoV – celosvětově, měsíční aktualizace

Světová zdravotnická organizace (WHO) ani národní zdravotnické orgány nezaznamenaly od začátku roku 2024 do 3. dubna žádný případ MERS-CoV. Poslední hlášený případ se vyskytl v Saúdské Arábii 26. října 2023.

Obrázek 1. Geografické rozložení potvrzených případů MERS-CoV podle země nákazy a roku, duben 2012 až březen 2024

